

BREDE WELVAART IN IDZEGEA IN BEELD

Dit onderzoek brengt de brede welvaart van het gebied Idzegea in kaart, met als doel input te geven voor het toekomstplan dat de Gebiedscommissie Idzegea voor dit veenweidegebied gaat maken. Het onderzoek geeft voeding aan reflectie op de sociaaleconomische impact van maatregelen in het landelijk gebied.

Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van het gebied Idzegea zijn verschillende bronnen gecombineerd:

1. CBS data op wijk- en buurniveau,
2. Gegevens van Panel Fryslân (het representatieve burgerpanel van Planbureau Fryslân), waarbij de resultaten op de schaal van de gemeente Súdwest-Fryslân worden gehanteerd.
3. Gesprekken met groepen inwoners, en agrarische en toeristische ondernemers in het gebied Idzegea.

Verdeling ruimte naar gebruik

Agrarisch terrein en binnenwater nemen samen zo'n 91% van de ruimte in. De categorie 'Bos en open natuurlijk terrein' neemt opvallend weinig ruimte in. Voor inwoners is dat onderscheid er niet altijd: uit de groepsgesprekken in het gebied en de gegevens van Panel Fryslân blijkt dat een groot deel van de bevolking agrarisch terrein ook als natuur beschouwt.

3198 ha Agrarisch terrein

1147 ha Binnenwater

96 ha Woonterrein

82 ha Recreatieterrein

71 ha Verkeesterrein

75 ha Natuurlijk terrein

80 ha Bedrijventerrein

Bron: CBS

Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van die van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld.

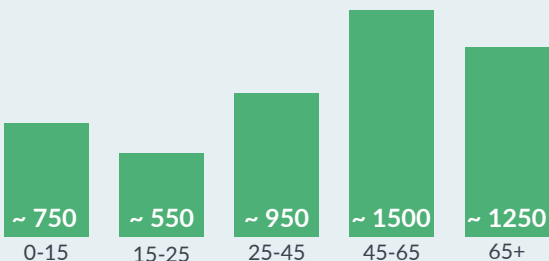
Voor dit onderzoek is gekeken naar de sociale, economische en ruimtelijk thema's die belangrijk zijn voor de kwaliteit van leven voor de inwoners van het gebied en de samenhang tussen die thema's.

Inwoners: verdeling naar leeftijdscategorie

INWONERS

~ 5000

Bron: CBS

Het aandeel inwoners in de leeftijdscategorieën 45-65 en 65+ ligt hoger dan gemiddeld in Fryslân. In Idzegea zijn in verhouding minder mensen binnen de leeftijdscategorieën 15-25 en 25-45 dan gemiddeld in Fryslân.

Werk en inkomen:

INKOMEN

(Gemiddeld inkomen per inkomensontvanger):

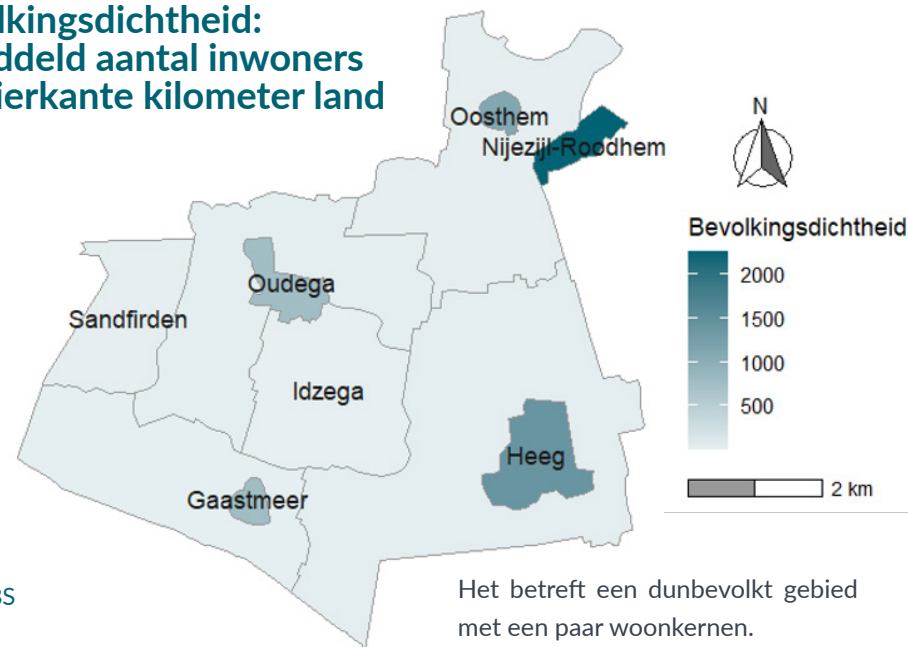
Idzegea € 31.100

Súdwest-Fryslân € 31.400

Fryslân € 30.900

Het gemiddelde inkomen per inkomensontvanger ligt in het gebied Idzegea hoger dan gemiddeld in Fryslân maar lager dan in de gemeente Súdwest-Fryslân.

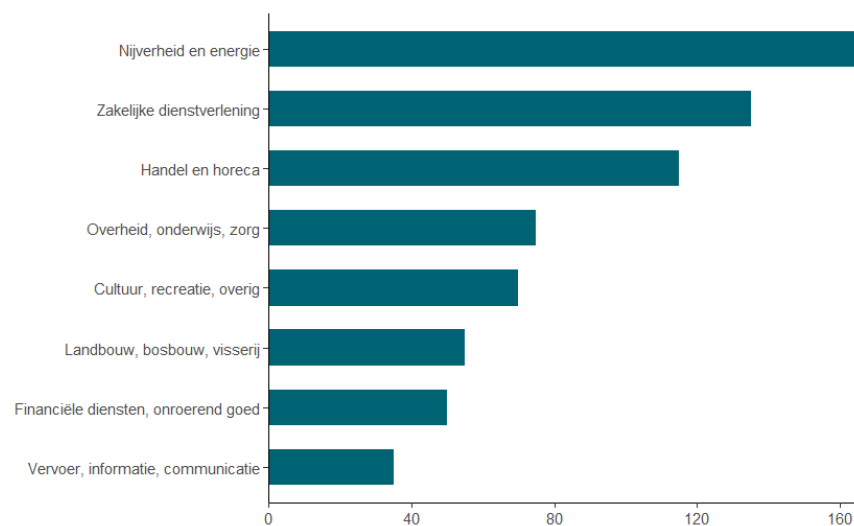
Bevolkingsdichtheid: gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer land

Bron: CBS

Het betreft een dunbevolkt gebied met een paar woonkernen.

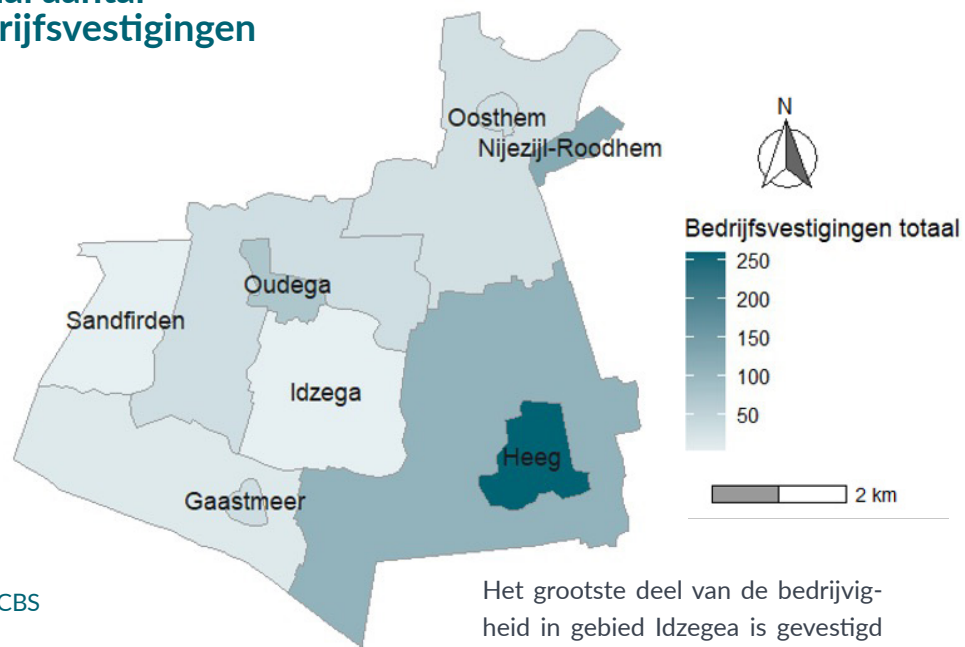
Aantal vestigingen per economische sector

Bron: CBS

Nijverheid en energie is de economische sector met de meeste vestigingen in het gebied Idzegea. Deze wordt gevolgd door de sectoren Zakelijke dienstverlening en Handel en horeca. Het gebied telt zo'n 55 bedrijven binnen de sector Landbouw, bosbouw en visserij.

Spreiding van totaal aantal bedrijfsvestigingen

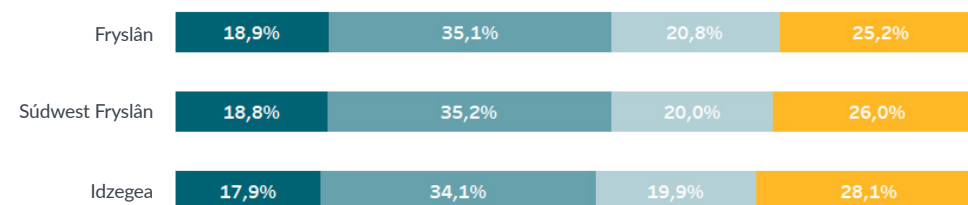
Bron: CBS

Het grootste deel van de bedrijvigheid in gebied Idzegea is gevestigd in en rondom Heeg.

Opleidingsniveau

De percentages zijn op basis van de totale bevolking

■ Hoog opgeleid
■ Middelbaar opgeleid
■ Laag opgeleid
■ Overig

Thema's uit het economisch domein

TEVREDENHEID MET WERK

Súdwest Fryslân	90%
Fryslân	84%

Bron: Panel Fryslân

Inwoners van gebied Idzegea zijn gemiddeld genomen meer tevreden met hun werk dan de gemiddelde inwoner van Fryslân.

Thema's uit het ruimtelijk domein

WAARDERING LANDSCHAP IS HOOG

Idzegea	7,4
Súdwest Fryslân	7,4
Fryslân	7,4

Bron: Panel Fryslân

BEREIKBAARHEID IS MATIG

- Slechte ov-verbinding
- Jongeren willen niet blijven wonen in het gebied in verband met reistijd naar het werk

WONEN SCOORT HOOG, MAAR ER ZIJN ZORGEN

- Hoge tevredenheid met wonen/ woon-omgeving (83% Súdwest-Fryslân t.o.v. 82% Fryslân)
- Zorg: opkoop van woningen door recreanten (tweede huis)
- Zorg: hulpbehoevende ouderen kunnen niet blijven wonen in het gebied
- Zorg: gebrek aan woningen voor jongeren.

Inwoners over het eigen gebied:

Thema's uit het sociale domein

SOCIALE CONTACTEN

- In Idzegea gelijk aan de provincie Fryslân
- Hoge waardering sociale samenhang en veiligheid.

“ Ik voel me
hier heel veilig

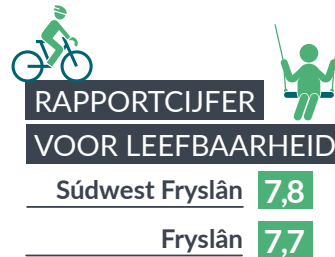
“ Door de tweedehuisbezitters is
er wel minder reuring buiten het
recreatieseizoen

“ Dorpshuis It Joo in Oudega
is een prachtig voorbeeld
van een mienskip die samen
iets tot stand kan brengen

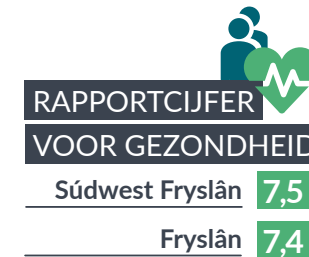
“ Er is sprake van een hechte
mienskip, maar door steeds
meer tweedehuisbezitters
neemt de sociale binding wel af

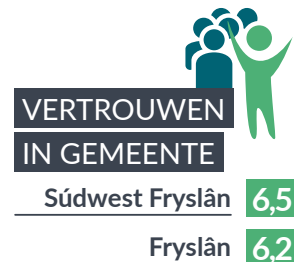
Zorg van de inwoners dat
voorzieningen afnemen als
er minder toeristen naar het
gebied komen.

Inwoners maken zich
zorgen over de verkeers-
veiligheid door combinatie
van landbouw- en recreatie-
verkeer op de wegen.

Vertrouwen in overheid

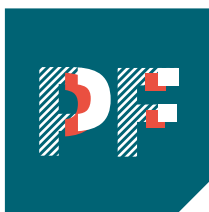

Zorg- en aandachtspunten van de inwoners gebied Idzegea

- » Jonge mensen trekken weg.
 - » Geen woningen beschikbaar voor jongeren.
 - » Hulpbehoevende ouderen kunnen niet in het gebied blijven wonen, omdat er geen geschikte woningen zijn.
 - » Opkoop beschikbare woningen door recreanten (tweede huis).
 - » Minder sociale binding door tweede-huisbezitters.
 - » Minder activiteiten in de winter (buiten het recreatieseizoen) door tweede-huisbezitters.
 - » Ondernemers in de agrarische en toeristische sector maken zich zorgen over het verdienvermogen bij verhoging van het waterpeil: weilanden en campings worden te drassig bij hoger peil.
 - » Agrarische ondernemers hebben geen vertrouwen in nieuwe verdienmodellen. Een agrarisch ondernemer wil niet afhankelijk zijn van subsidies, ook omdat subsidies meestal kortdurend zijn, terwijl een boer in termen van generaties denkt.
- » Inwoners zijn onbekend met de mogelijke gevolgen van waterpeilverhoging. Waterpeilverhoging is positief voor oude woningen die op palen zijn gebouwd, maar kan negatieve gevolgen hebben voor woningen die niet op palen zijn gebouwd (onderlopen van kelders).
 - » De gevolgen van grotere peilvakken zijn nog onbekend. Door hoogteverschillen in het gebied kunnen de effecten van waterpeilverhoging lokaal behoorlijk verschillen.
 - » Agrarische en toeristische ondernemers zijn meer bekend met het gebiedsproces dan de meeste inwoners van het gebied.
 - » Het is moeilijk een gesprek over de toekomst van het gebied te voeren zolang nog niet duidelijk is welke maatregelen worden getroffen.
 - » Zowel onder ondernemers als inwoners is er behoefte aan en bereidheid om deel te nemen aan het gebiedsproces.

Aanbeveling: voer nog meer gesprekken met de inwoners en ondernemers

Planbureau Fryslân heeft twee groepsgesprekken gevoerd in gebied Idzegea: één met inwoners en één met ondernemers uit de agrofood- en de toeristische sector. Voor een breder beeld op lokaal niveau is het aan te bevelen om meer van dit soort gesprekken te voeren. Dit sluit ook aan op de behoefte en bereidheid van de inwoners om deel te nemen aan het gebiedsproces.

Planbureau Fryslân
Doelestraat 8a
8911 DX Leeuwarden
(058) 234 85 00
info@fsp.nl
www.fsp.nl

Planbureau Fryslân wordt gesubsidieerd door de provincie Fryslân.